

tek világa lépett. A könyv második főrésze a testvérek egymáshoz való viszonyát dolgozza föl az előbbihez hasonló módszerrel, sok testvér között, különösen 6 testvérpár s köztük két ikertestvérpár életének részletes megfigyelésével. A második rész összefoglalásában egyebek közt főleg az érzelmi, értelmi, alaki struktúrák vizsgálata jut tételszerű megállapításokban kifejezésre.

Ch. Bühler könyve tanulságainál fogva nagy figyelmet érdemel, de nem könnyű olvasmány.

Gyulai Agost dr.

Hildegard Hetzer: Mütterlichkeit. Psychologische Untersuchung der Grundformen mütterlicher Haltung. (Anyaság.) Leipzig, 1938. S. Hirzel (59 l.).

Az előttünk levő könyv alcíme szerint lélektani vizsgálódásokat tartalmaz az anyai magatartás alapformái, típusai fölött. Bizonyítani kívánja az anya pótolhatatlanságát a gyermekre és a gyermek szükségességét az anyára nézve. Azokat a formákat rajzolja meg, melyekben az anyaság a magatartásban és cselekvésben nyilvánul és megvalósul. A fejtegetések alapjául anyák között sok éven át szerzett tapasztalatok összefoglalása szolgál. Ez az összefoglalás 350 anya írásba foglalt sorsörténetének adataiból meríti az élet valóságát. Az adatok nemcsak kérdőívek kidolgozása, vagy tervszerű megfigyelések följegyzése alapján kerültek együvé, hanem kivétel nélkül valamennyit a szerző és munkatársai élték át, hacsak rövid ideig is, a megfigyelt anyákkal, nem mint rideg megfigyelők, hanem mint óvónők, gyermekgondozók, tanítók, barátok, szomszédok, vagy az élet egyéb alakulásaiban. Mikor az anyaságra vonatkozó vizsgálatok a szerző részéről megindultak, főcéljuk az volt, hogy megcáfolják azt a mindinkább lábrakapó felfogást, mely szerint az anyai szeretet jelentéktelen tényező a nevelésben s mely világosan érvényre jutott az anya és a gyermek közti viszony gyakorlati megítélésében és értékelésében. E cáfolatnak szükségessége ma már megszünt a szerző hazájában. Németországban az anyaság fontossága teljes mértékben el van ismervé s így a szerző vizsgálódásai inkább azt a célt szolgálják, hogy előmozdítsák a német népnél az anyaságban rejlő hatalmas népi erőt. A könyv egyes fejezetei sorra tárgyalják az anyai ápolásnak a gyermekre nézve pótolhatatlanságát, az anyai magatartás négy alapformáját, vagyis a rendezett lelki világú, a zürzaváros, a közömbös és az ösztönös anyát, az anyai magatartás lényegét, az anyai teljesítményeket, a soha nem ébredő, hiányzó anyai érzés természetellenességét, végül pedig a gyermek pótolhatatlanságát az anyára nézve. H. Hetzer fejtegetései érdekes adalékokat szolgáltatnak a családi nevelésnek manapság oly jelentőssé vált problémájához.

Gyulai Agost dr.

Dr. Reinhold Lotze: Zwillinge. Einführung in die Zwillingsforschung. (Ikrek. Bevezetés az ikerkutatásba.) Oehringen, 1938. F. Rau (176 lap, 111 képpel.).

Pedagógiai szempontból sem érdektelen, sőt rendkívül lebilincselő problémája az embertannak az ikerképződés. Közvetlenül és szemléletesen elve-